

קפה רין אשה שאמרה טמאה אני ואחר כך אמרה טהורה אני ובו ה' סעיפים:

א. האשה שרוא בחזקת טמאה אסור לו לבא עליה עד שתאמר לו [א] מבלתי. הגנה: ומאחר שעצרו ימים שאפשר לה למנות ולטבול [ב] נאמנת. אפילו רואה נגדיה מנולמלים גדם נאמנת לומר נשוק טבחים עצרתי או נתעסקתי נלפור וקדומה לזה. (נ"י נשם הר"ש ורצינו ירוחם).

באר הגולה

א. ברייתא ספ"ק נדה סוף דף י"א דף י"ב.

במעשה¹⁹⁷ שאירע לה מכ' לב' יום אינו כלום וחוששין שמא יבא האורח מעצמו בזמן שדרכו לבא לסתם נשים¹⁹⁸ שהן רואות מול' לל' ואחר ל' אסור לבוא עליה עד שישאלנה¹⁹⁹ כי שמא ראתה ביום ל' אלא אם כן שהתה כדי שתוכל לספור ולטבול (רשב"א²⁰⁰ ב"י²⁰¹).

ואם יש לה וסת הגוף שאינו תלוי במעשה כגון פיהוק ועיטוש וכיוצא בהם והוא מורכב בוסת הימים כגון שקבעתו ביום ידוע בחדש או מכ' לב' יום אין צריך לחוש לעונה בינונית²⁰². ואם לא קבעתו ביום ידוע חוששת לעונה בינונית²⁰³ הדיוני שצריכה בדיקה ליום ל' לראייתה²⁰⁴ וגם בעלה אסור לבא עליה אחר ל' עד שישאלנה²⁰⁵ (רמב"ן) וביום שלשים צריך לפרוש ממנה²⁰⁶ (ש"ך) (כי שמא יארע לה הפיהוק בשעת תשמיש ותרואה²⁰⁷ אלא אם כן קבעה לה וסת לראות בסוף הפיהוק או אחריו כדלקמן סי' קפ"ט סעיף ב"ד²⁰⁸):

[א] מבלתי. שאף על פי שעברו ימים שתוכל לספור ולטבול²⁰⁹ אין ספק מביאה מוציא מידי ורואי טמאה (גמ' 2):

[ב] נאמנת. שנאמר י וסתה לה שבעת ימים לה לעצמה (גמ' 1). ואפילו אם ספק לו אם עברו כל כך ימים שאפשר שמבלתי²¹⁰ כגון שרגילה ללבוש לבנים ביום ו' לראייתה ועכשיו אי אפשר בכך אלא שאם מבלה היתה צריכה ללבוש לבנים ביום ה' והיא אומרת שמבלה נאמנת (מ"ז 1):

קפז לעין וסת הגוף שלא קבעתו ליום ידוע, שאינה אסורה אלא בזמנו (משא"כ בשתילה לראות עם החולת הוסת, ששם אין חוששין אלא לשעתו, וכאן בעונה בינונית צריך לפרוש כל היום). וראה סוגה בשושנים סי' ג ס"ק לח.

סימן קפה

א. ב"י ריש הסי'. לבוש סי' א. ומדלעיל סי' קפד ס"ק מב. ב. מ. ב. ג. ויקרא טו, כה. ד. כתובות עב, א. ב"י ד"ה ונח' ונכל מקום. לבוש שם. ש"ך ס"ק א. וראה גם לקמן סי' קפח ס"ק ג. ה. ראה גם ש"ך ס"ק א. תורת השלמים ס"ק ב. ו ס"ק א. וראה גם נקודת הכסף ס"ק א.

קפו ראה גם סי' קפו בקי"א.
קפז כדלקמן סי' קפח ס"ק ד.
קפח כדלעיל ס"ק טא (באין לה וסת).
קפט בתורת הבית הארוך שער ג (פן, מע"א).
קצ ד"ה ובתב ערך הרשב"א. ש"ך ס"ק ד.
קצא ש"ך ס"ק לב. ממשמעות הרמב"ן פ"ה ה"ז.
קצב רמב"ן שם. ש"ך שם.
קצג כדלקמן סי' קפח ס"ק א (באין לה וסת). וראה ברי השלחן סי' קפח סכ"ד באורים ד"ה וכולם.
קצד ש"ך ס"ק דה. ומדלעיל ס"ק טא (באין לה וסת).
קצה כדלקמן שם (באין לה וסת).
קצו ראה גם לקמן שם סקצ"ו.

הלכות נדה קפה

רעג

ב אם הוחזקה נדה בשכנותיה שראוה לובשת בגדים המיוחדים לימי נדותה חשיבה [ג] כודאי טמאה.

ג אמרה לבעלה טמאה אני ואחר כך אמרה [ד] מהורה אני אינה נאמנת. הגה: אם הוא לאמר לדין (כ"י נשם רבינו ירוסם). ואם נתנה אמתלא לדבריה כגון שאומרת שלא אמרה לו כן תחלה אלא מפני שלא היה בה בח לסבול תשמיש או טענה אחרת [ה] כיוצא בזה נאמנת. הגה: ומכל מקום מי שרואה להחמיר על עצמו שלא להאמין לה מדת חסידות הוא. (כ"י) אבל מדינה נאמנת אפילו בשמקה אחר כך רק שהיא צלה ושוכנת אלל בעלה והוא יודע ומכיר שמה שאמרה תחלה טמאה אני עשמה ממנת קטטה שהיה לו עמה (מהרי"ו סימן כ"ג) [ו] וכדומה לזה.

ד אבל אם ראוה לובשת בגדים המיוחדים לימי נדותה ואחר כך אמרה מהורה אני אע"פ שנתנה אמתלא לדבריה [ז] אינה נאמנת. הגה: אמרה

באר הגולה

ג מיטרא דרב יהודה קידושין ד"פ ע"א ותוכות דע"ב ע"א ד טור בשם הרמב"ן וכו"ב ה"ן בפ"ב בשם הרשב"א וכו"ב בתורת הבית מרא דאוקימנא בביתות הא דרנן ומשמשתו נדה שהוחזקה נדה בשנותיה כ' שם דף ע"ב ע"א אלמא דאפילו באמתלא אינה נאמנת.

[ג] כודאי טמאה, ואסור לו לבא עליה עד שתאמר לו מבלתי (כ"י):

[ד] מהורה אני. והתלה הייתי מכחשת ומשמה כך דרך שחוק (רמב"ם" ספר התרומה):

[ה] כיוצא בזה. כגון שתבעה בעלה ואחרת או אמו עמה כחצר ואמרה לו טמאה אני ואחר כך אמרה מהורה אני ולא אמרתי לך טמאה אני אלא מפני אחרת ואמך שלא יראו אותנו וכן כל כיוצא בזה (רמב"ם'). וכן אם אמרה סבורה הייתי להיות טמאה ועכשיו בדקתי עצמי ומצאתי שמחמת מכה או חבורה בא הדם אלי וכיוצא בזה (ספר התרומה):

[ו] וכדומה לזה. והלחם חמורות [ב] והב"ח [ג] כתבו דמהרי"ו [ד] מריה דהאי דינא לא התיר אלא באמרה אליו תחלה מרגשת אני כאב בבני מעיים וחוישת אני לשינוי וסת אבל אם אמרה לו בפירוש טמאה אני חייב לשאול אותה למה היא באה אצלו דצריכה להוציא האמתלא בפניה. וכן דעת הש"ך [ו] דכל מאי דאפשר לברורי מבריינן:

[ז] אינה נאמנת. דמשום בושת (מפני אחרת ואמו) או אונס (שלא היה בה כח [ז]) מקרי ואמרה טמאה אני אבל לעשות מעשה כולי האי ללבוש בגדי נדה אינה לובשת (רשב"א [ז]) שהרי היה די לה כשתאמר לו טמאה אני ולמה לה ללבוש בגדי נדה. ומשום הכי לא דמי למבט שעשה סימן בראש הכבש שהיא מרפה דלעיל סי' א' סעיף י"ג הרתם

ז ד"ה ואם, בשם הרשב"א בתורת הבית האריך סוף שער ב (ה, א). לבוש סי"ב. כ"ח ד"ה ואם.
ח פ"ד ה"ו (דרך שחוק).
ט סי' צא (מכחשת ומשמחה).
י פ"ד ה"ו. כ"י ד"ה ומיש רבנו דאמתלא. ש"ך סי' ג.
יא סי' צא. מרדכי שבעות רמו תשנב. כ"י שם. ש"ך שם.
יב ראה לקמן סי' ז (דמירי בבתם).
יג רביי המדות פ"א אות מא.
יד ד"ה וניראה.
יז סי' כב.
יח סי' ד.
יט ס"ק ד.
יז כדלעיל סי' ק. ה.
יח כדלעיל סי' א.
יח בתורת הבית האריך סוף שער ב (ה, א).

לו פלוני חכם המיר לי כתם זה והחכם אומר שהיא משקרת החכם [ח] נאמן [ט] ועמלה היא. (ג"י נשם הרמב"ן ורצינו ירוסם).

לא היה אפשר לו בענין אחר¹⁰ (דרישה כ"ח כ"ג). והוא הדין אשה (א) שאי אפשר לה בענין אחר נאמנת כגון אשה שרצתה להסתיר עיבורה מכני ביתה ושכנותיה משום עין הרע ואמרה בפניהם טמאה אני ולבשה בגדי נדתה (ש"ך כ"ג).

והיא דאפשר לה בענין אחר אינה נאמנת לומר סבורה הייתי להיות טמאה ועכשיו ברקתי ומצאתי שמחמת מכה בא אלי הרם¹¹ שכיון שתולה במכתה אם כן לא פירסה נדה אלא שמוצאה כתם ולמה היה לה ללבוש בגדי נדה אדרבה היה לה ללבוש לבנים ולהתחיל למנות ז' נקיים¹² ואין הנשים לובשות בגדי נדה אלא כשפורסת נדה שלא תלכך בגדיה כרם נדה¹³. ומהאי מעמא אמרינן בגמרא¹⁴ דהחזקה נדה בשכנותיה¹⁵ בעלה לוקח עליה משום נדה ולא תלין ככתם שאינו אסור מדאורייתא¹⁶ אלא אמרינן דעל כרחך פירסה נדה כדרך הנשים (עין כרתי ופלתו בקונטרס אחרון¹⁷):

[ח] נאמן. כיון שהיא סומכת עליו ואשתכח שיקרא¹⁸. אבל אם אין החכם לפניו ועד אחד מעיד שהחכם מימא לה אינו נאמן להכחישה שכיון שהאמינתה התורה¹⁹ הרי היא כשנים²⁰ (מ"ו ל"ד):

[ט] וטמאה היא. אבל אינו נאמן להפסידה כתובתה כמ"ש באבן העזר ס' קמ"ז²¹

קונטרס אחרון

(א) שאי אפשר לה בו. מה²² שכתב הכרתי ופלת²³ דדוקא בהסתר כו'. על כרחך הרמב"ן²⁴ ורשב"א²⁵ ר"ן לא סבירא להו להלק בהכי²⁶, מדהביאו ראה מפרק המדיר²⁷, דמייירי שכבר שימשה ומשום הכי אינה נאמנת באמתלא כמ"ש בדרישה²⁸ לפי דעת הטור ע"ש:

<p>התמים ח"א ע' נה. כו כתובות עב, א. קדושין פ, א. כז וברש"י שם ד"ה החזקה: שראוה לובשת בגדי נדת. כח כדלקמן ס' קצ ס"א. כט ס"ג (שהקשה בג"ל, מרעו בעלה לוקח עליה משום נדה ושנא כתם היה. ועפ"י הג"ל מושב). וראה התמים שם. ל כתובות עב, א. וראה רמב"ן שם ד"ה הא. לא כדלעיל ס"ק ב. לב כתובות כב, א. וראה לעיל ס' א ק"א ס"ג מו (לענין ע"ד אחר נאמן באיסורין). לג ס"ק ג. לד סעף א.</p>	<p>יט ראה לעיל שם ס"ק ו (דהיינו כבש שלו או של נכרי דוקא). כ ס"ק א. כא ד"ה נמי רבנו ותימה ש"ך ס"ק ה. כב שם, בשם שו"ת הרמ"א ס"ב. כג בדלעיל ס"ק ה. כד היינו ליעת השניע (דברענו מיייר כאן). ולדעת הרמ"א ס' קצו ס"א (הובא לקמן ס' קפו ס"ק ה) שלעולם צריכה להמתין חמשה ימים, עכ"פ לא היה לה ללבוש בגדי נדה. כה כתובות כה, ב. ורש"י ד"ה שלא. תורת השלמים ס' קפה ס"ק י. וראה מונה בשושנים (מרגליות) ס"ד.</p>
---	--

ציונים לקונטרס אחרון

- א לכללות הקונטרס אחרון, ראה מ"מ וציונים.
 - ביאורים והערות בקרי"א הל' נדה. קרי"א עם ביאור מררכי הקונטרס. שו"ע הל' נדה עם ביאור קרי"א.
 - ב סוף ס"ק ב.
 - ג שהבעל משמש עמה בחסתר (שהרי רוצה להסתיר עיבורה), או שאומרת האמתלא בבית דין קודם שימש עימה, אבל לאחר שימש עמה לא מועילה האמתלא.
 - ד הובא בטור (ראה בהגהות והערות לטור השלם את ד), שכלובשת בגדי נדה אין האמתלא מועלת. וכן
- נפסק כאן בשו"ע.
 ה בתורת הבית סוף שער ב (ח, א).
 ו כתובות (ט, ב) ד"ה אמרה.
 ז בין קודם שימשה לאחר שימשה.
 ח כתובות עב, א: משמשו נדה היכי דמי כו' החזקה נדה בשכנותיה בעלה לוקח עליה כו' (אף דמייירי שכבר שימשה כו', ואיך אויך הוכיחו מאכן שאמתלא זו אינה מועלת).
 ט סוף ס"ק א. וראה סוגה בשושנים (מרגליות) ס"ב. דברי טעם ס' פג.

הלכות נדה קפה

ערה

ה' יהיה משמש עם המחורה ואמרה לו נטמאתי ופירש מיד חייב ברת שיציאתו הנאה לו כביאתו. כיצד יעשה ינועץ צפרני רגליו וי' בארץ וזוהה בלא דרשה עד שימות האבר ופורש באבר מת. הגה: וימלא פחד ורתם על העמרה שצאה לידו. (ב"י נצט סמ"ג). ולא יסמוך עליה רק יסמוך על רגליו וידיו שלא יהנה ממנה. ואם פירש ממנה נקטו וצטווג שלא ידע שאסור לפרוש ממנה יתענה ארבעים יום ואין לריכין להיות רלופים רק כל שצוה שני ימים כגון שני ומשיש [יא] וצילל התענית אסור ציין וצטר. ואם לא יוכל להתענות יפדה כל יום בממון שיתן לזדקה כפי ערך ממון שיש לו כי עשיר יתן יותר קלמ [יב] מעני ויש מחמירין שמתצומנו. וכל המרצה לשוב וזוה הוא לו. (פסקי מהר"א סימן ס'). והאשה [יג] אינה צריכה כפרה. ואם שמשה שלא נשעמ וסתה ומנאלה אחר התשמיש דס אפילו נמנל על עד שלו מקרי אונס אפילו לא נדקה תמלה. ואינס צריכים כפרה לא הוא [יד] ולא היא (מרדכי והר"ש כלל כ"ט נצט מהר"ס).

באר הגולה

1 מימרא דרב הונא משמיה דרבה שם ד"ח ע"א.

ה משנה שבעות ד"ד ע"ב.

[טו] ויש אומרים שאפילו לענין איסור אינו נאמן להבחישה ויש לסמוך עליהם באיסור דרבנן כן כתב רמ"א בתשובה סי' ס"ו. ומ"ש כאן בתם? מיירי בדם שעל הערד? דמקרי גם כן בתם? אבל בכתם ממוש יש להקל [טז] (ברתי ופלתיו). והבית שמואל באבן העזר שם [טז] כתב שלא התיר רמ"א בתשובה שם אלא בהמאה (של נכרים) שאיסורה קל [יז] משאר איסורי דרבנן כדלעיל סי' קמ"ו [יח]:

[י] בארץ. מפני שאם לא יעשה כן כל עוד שאינו פורש ממנה הוא נהנה (ב"י [יח]):

[יא] ובליל התענית. היינו לילה שאחר התענית (מנחת יעקב [יח]):

[יב] מעני. ולעני עיין א"ח סימן של"ד [י] לענין חילול שבת דשבת ונדה כי הדרי ננהו בתשובתו (פסקי מהרא"י [יח]):

[יג] אינה צריכה כפרה. דאנוסה היא [יח]:

[יד] ולא היא. ואין להחמיר עליהם להצריכם כפרה דאם כן לבו נקפו ופורש (תשובת הרא"ש [יח] וב"י [יח]):

מד ד"ה דהת משמש. וראה סופה לו, ב' ורש"י ד"ה שנועץ.
מה תורת השלמים ס"ק י. וראה גם נ"א סי' תקנא ס"ק ג.
מו ס"ב, ולעיל שם סכ"ה, וש"נ.
מז סי' ב.
מח לבוש ס"ד.
מט כלל כט סי' ב בשם תשובת מתיירם מרומבורג. (לבוש) סי' קצא. וראה גם תשבין סי' תעה (לבוש נוקשה ותפרוש).
נ ד"ה כתב הנרדכי. וראה אנ"ק אדמו"ר מודרש"ב ח"א ע' ג. אם היינו אף באין לה וכת' (שמבואר לקמן סי' קפו שבכל נפש יהוש לדעת המנורכים בדיקה).

לה ס"ק ג, בשם הרא"ש כתובות פ"ו סי' מ. תורת השלמים ס"ק ה. וראה גם ב"ד"ה בפרק הנזיר.
לז כקשות תורת השלמים סוף ס"ק ח.
לח שאמרו מן התורה, כדלעיל סי' קנפ ס"ק ג.
לט ראה דהי"ד, א. ועוד.
לז כיון דאיסורי מדרבנן, כדלקמן סי' קצ ס"א.
מא סוף ס"ק ד.
מב כמבואר בשו"ת הרי"א שם בסוף דבריו. וז"ל בריכי משה סי' קנז, הובא בגמ"ז סי' קנז ס"ק ז.
מג מימן זה בשע"ר לא הניע לדינו, וראה שר"ע שם ס"ג ובפ"ז ס"ק ב.